

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

In zasluge manjših vrhov

Star pregovor pravi, da lete strele le na visoke vrhove in zato je menda danes dr. Korošec začetek in konec vsega jutrovskega modrovanja. Toda včasih udarijo strele tudi na manjše vrhove in zato si dovolimo ne — skromno vprašanje, kje so pa zasluge in velika dela onih, ki predstavljajo slovensko SDS. Kaj ko bi enkrat vprašali tudi te gospode po njih zaslugah, da ne bi slovenska javnost slišala vedno le o dr. Korošču, temveč kaj malega tudi o gg. dr. Žerjavu, dr. Kramerju, dr. Pivku in drugih nosilcih esdeesarske misli. Saj delujejo ti gospodje na vse zadnje že lepo vrsto let v slovenski politiki in zato upamo, da jim ne bo težko pokazati naravnost divne uspehe. Posebno še, ko so bili nekateri od njih precej časa ministri in ko so imeli torej moč in priliko, da so pokazali, kaj znajo.

Torej kaj so pokazali ti gospodje?

Kakšne uspehe more pokazati predvsem g. dr. Žerjav, ki je šef SDS in ponos njenih članov? Esdeesarski tisk kriči, da je dr. Korošec »zatajil« avtonomijo, da je dal nove davke in slične stvari. No pa vprašajmo, kaj je v teh stvareh storil dobrega g. dr. Žerjav. Ali je morda ustvaril slovensko avtonomijo, ali pa se je boril proti njej? Kateri davek pa je znižal g. dr. Žerjav? In ali niso bili zvišani nekateri davki tudi tedaj, ko je bil g. Žerjav v vladi?

In delo za mesto Ljubljano! Ali ima tu g. Žerjav kake posebne zasluge? Ali je njegova zasluga, da imamo v Ljubljani popolno borzo? Ali naj vprašamo gospode, ki so se borili za borzo, kakšno pomoč so dobili v svojem boju od dr. Žerjava, kako pa od dr. Korošca in min. Kraljača?

In stanovanjska akcija? Kje pa je v Ljubljani tista ulica, v kateri stoji od države zgrajena stanovanjska hiša in sicer v času, ko je bil dr. Žerjav minister? Ali je ta hiša »Pri poiskanjcu«? Ali pa je morda specialna zasluga dr. Žerjava ta, da je dobila Ljubljana zopet svojo avtonomijo ali pa je morda zasluga dr. Žerjava, da ni dobila Ljubljana niti enega gerenta?

Pa g. dr. Žerjav kandidira na deželi in morda so njegove zasluge zlasti velike v boju za kmečke pravice. Ali je mar dr. Žerjavova zasluga, da se je rodila kmečka zavest in morda mu pri tem pomagata gospoda Urek in Kušar? Ali pa je posebna zasluga dr. Žerjava za kmeta njegov predlog na ljubljanskem kronskem svetu, da se omeji, oziroma prepove izvoz poljedelskih pridelkov in dovoli uvoz ameriške moke in masti? Kje so vendar vse te lepe zasluge dr. Žerjava, za kaj mora biti navdušen danes slovenski kmet za njegovo kandidaturo?

Prepričani smo, da vernim pristašem SDS, zlasti pa izvrstnemu tisku SDS ne bo težko naštet i in dokazati vse te zasluge dr. Žerjava in zato jim tudi kličemo: Pustite skromnost in na dan z besedo, da dobro delo hvali dobrega gospodarja.

In prepričani smo, da bo tisk SDS naštel še vse drugačne zasluge dr. Žerjava, tako n. pr. njegovo delo za procvit Jadranske banke, njegov trud za sanacijo Slavenske banke in njegovo skrb, da tudi en slovenski denarni zavod ne doživi niti tihe likvidacije več. Ampak tudi na drugih poljih so zasluge dr. Žerjava izredne in tu bi opomnili samo na njegovo skrb, da se dana beseda tudi drži. Nič manjša pa tudi ni zasluga dr. Žerjava v boju proti partizanstvu in prepričani smo, da bo dr. Žerjav napel vse sile, če bo namreč izvoljen, da popravi vse krivice, ki so se zgodile nasprotnikom pod

Marinković o zunanji-politični situaciji.

Bled, 18. avgusta. Zunanji minister dr. Voja Marinković se je sestal ob priliki svojega bivanja na Bledu z mnogimi predstavniki tujih držav. Med drugim je sprejel nemškega poslanika na našem dvoru Olshausena, češkega poslanika Šebo, romunskega poslanika Emandija, marjarskega poslanika Försterja in italijanskega poslanika generala Bodrera. Včeraj popoldne pa je sprejel g. Marinković še novinarje in jim dal naslednjo izjavo z ozirom na naše zunanje in notranje politične probleme.

Z romunskim poslanikom Emandijem sva izmenjala note glede sporazuma o ureditvi vprašanja narodnih manjšin v južnem Banatu. Ta problem je rešen z našim prejšnjim sporazumom z našo zaveznicom Romunijo, ki je sedaj dobil sankcijo s tem, da so se izmenjale tozadevne note med g. Emandijem in menoj.

O direktnih pogajanjih z Italijo ni nobenega govora. Mi nimamo ničesar, o čemer naj bi se razgovarjali. Mi stojimo z Italijo v dobrih sosedskih odnosih. V kolikor zadeve, ki jih imamo med seboj še urediti, niso pereče, in jih bomo rešili po volitvah.

Z ozirom na najnovejšo izjavo Stjepana Radića o nameravani abdikaciji bolgarskega kralja Borisa, ne morem reči ničesar, ker mi ni o tem nič znanega. Kako dobro pozna Radić te stvari, ste se lahko prepričali iz dosedanjega njegovega delovanja.

Pogajanja med našo delegacijo in delegacijo nemške države glede zaključitve pogodbe so končana in dobili smo že predlog od naše delegacije, da se med obema delegacijama sklenjeni sporazum podpiše. Ta predlog sem odstopil g. ministru za trgovino in industrijo. Obe delegaciji sta sporazum v vseh točkah podpisali. Tekom pogajanj je med obema delegacijama vladalo pristržno razmerje in ni prišlo do večjih razlik v mišljenju.

Z Zvezo narodov je stvar sledeča. Delegacija, ki bo predstavljala našo državo na letošnjem jesenskem zasedanju Zveze narodov, še ni sestavljena. Na vsak način pa vas lahko zagotovim, da bo delegacija sestavljena tako, da bo na doštopen način predstavljala našo državo pri tej važni mednarodni instanci. Kar se tiče g. Radića, vam lahko povem, da ne bo šel kot delegat v Zenevo, naj govori, kar hoče. On gre lahko v Zenevo kot privatna oseba, nikakor pa ne bo šel več kot delegat. S svoje strani sem se že odločil, da grem osebno na čelo naše delegacije v Zenevo.

G. dr. Voja Marinković je na prošnjo časnikarjev dal daljšo izjavo tudi o notranjem političnem položaju. Pojasnil je odnose v Demokratiški Zajemnici z ozirom na znano nesoglasje glede kandidature trgovskega ministra dr. M. Spahe v raško - zvečanskem volilnem okrožju. Njegova izjava je slična oni g. predsednika vlade Velje Vukičevića.

»Volilni zakon se bo moral spremeniti, je zjavil Marinković, na ta način, da se preprečijo vse zlorabe, posebno pa take, kakršna se je zgodila pri kandidaturi dr. M. Spahe v raško - zvečanskem

vlado P. R., katere član je bil tudi g. dr. Žerjav.

Takšne velike zasluge — a esdeesarski tisk molči! V resnici prevelika skromnost.

Čas pa je, da slovenska javnost izve tudi za zasluge dr. Kramerja, zlasti slovenska prestolica bi moral izvedeti za te zasluge čim prej, da bo mogla s primerno večino izraziti dr. Kramerju svoje zaupanje. In tudi g. dr. Pivko naj pride na

okrožju. To se pravi, nemogoče bo od slej naprej, da bo kdo potrjen kot kandidat v okrožju, kjer on ne namerava kandidirati. Jaz sem že pred petimi leti izdelal načrt volilnega zakona, ki je bil v glavnem sprejet. Smatram, da bo ta moj načrt kmalu obdelan ter ga bomo prilagodili razmeram in ga po volitvah lahko sprejeli. Pri volitvah gre predvsem za to, ali voli človek osebo, ali stranko. S svoje strani sem za načelno borbo in je treba ljudem omogočiti, da volijo načelo, ne pa da volijo med posameznimi osebami. Načelo naj bo vse.

Tudi razširjenje koalicije je odvisno od ljudstva. Ono ima odločiti o tem, ali bo ta koalicija ostala, ali pa da dobim jaz le tri poslanca, g. Vukičević pa tri. Sedanja vlada mora izvršiti program, ki je bil objavljen v pismu Njeg. Veličanstvu kralju, ko je vlada zahtevala razpust narodne skupščine in razpis novih volitev. Če da ljudstvo temu programu svojo sankcijo s tem, da glasuje za to vladu, potem bo seveda ta koalicija ostala. Jaz sem mišljenja, da se bodo sedanje volitve za vladno koalicijo ugodno končale. Absolutno nič pa nimam proti sodelovanju s stranko dr. Antona Korošca. Slovenska ljudska stranka odobrava delovni program za odpravo gospodarske krize, ki ga je sestavila sedanja vladna koalicija in je seveda razumljivo, da proti sodelovanju te stranke v vladi ne moremo imeti ničesar.

O odnosih med šefom današnje vlade g. Veljo Vukičevićem in menoj se ponekod govori, da so slabi. O tem ne vem ničesar in si tudi nikakor ne morem predstavljati, odkod prihajajo take vesti. Ali naj med menoj in g. predsednikom vlade vladajo slabi odnosi zato, ker ne spiva v isti sobi?

Tudi glede vesti, katerim so dali nekateri krogi važen pomen, ker sem dospel na Bled takoj po prihodu predsednika vlade, vam moram izjaviti, da imam jaz isto pravico priti na Bled, kot kdo drugi. Zakaj bi jaz ne smel priti na Bled? Jaz sem zunanji minister in smatram za svojo dolžnost, da poročam kralju o vseh zadevah, ki so na dnevnem redu. Sedanja vladna koalicija med g. Vukičevićem in menoj je povsem stabilna in čvrsta in ne najdem prav nobenega vzroka, niti za daljšo bodočnost nobenih povodov, ki bi to stanje mogli izpremeniti.

TIRANSKI PAKT OGROŽA MIR.

Bukarešta, 18. avgusta. »Independente Roumaine« piše o vzpostavi odnosov med Jugoslavijo in Albanijo in ugotavlja, da glavna nevarnost konfliktov na Balkanu še ni odstranjena, ker je še vedno v veljavi tiranski pakt, ki pomeni omejitve albanske samostojnosti.

SEJA DRŽAVNEGA ODBORA.

Beograd, 18. avgusta. Včeraj dopoldne se je sestal državni odbor, ki je določil še nekatere predsednike za volilne odbore. Danes dopoldne bo državni odbor nadaljeval svoje dela na spopolnjevanju še preostalih izpraznjenih mest.

dan s svojimi zaslugami, ker slovenski narod se hoče izkazati vrednega svojih velikih mož in jih častiti ne šele po njih smrti, temveč že sedaj, ko so na višku svoje sile.

Zato na dan z zaslugami in ne govorite vedno le o dr. Korošču ker drugače bo slovenski narod prejasno videl, da je on najvišji vrh. Kaj pa bo potem z manjšimi vrhovi?

Dr. Bartošek izgnan.

Beograd, 18. avgusta. Včeraj je uprava mesta prepovedala konferenco, ki jo je sklical dr. Teodor Bartošek, zastopnik češke »Svobodne misli«, ker bi utegnili na to konferenco priti tudi komunisti in bi tako lahko došlo do spopadov. Veliko senzacija je vzbudilo to, da je šef političnega oddelka uprave mesta Acimović poklical k sebi dr. Bartoška in mu sporočil, da mora s prvim vlakom zapustiti Beograd, češ, da je prekršil gostoljubje in se je vmešaval v notranje zadeve naše države. Kakor se je izvedelo, je dr. Bartošek zaprosil češkoslovaško poslaništvo za posredovanje. Ne ve se še, ali bo češkoslovaško poslaništvo vzelo to stvar v svoje roke.

Del občinstva obsoja postopanje policije. Dr. Bartošek je bil v času največjega nasilja na Rumunskem, a ga rumunska vlada ni izgnala. Dr. Bartošek je baje osebni prijatelj predsednika češkoslovaške republike Masaryka. (Dr. Bartošek je prišel v Beograd zaradi aretacije komuniste Vujovića. Ta aretacija je vzbudila po vsem svetu silno ogorčenje. Op. ured.)

DAVIDOVIČ PROTI VUKIČEVIČU.

Beograd, 18. avgusta. V političnih krogih se z največjim zanimanjem pričakuje povratek našega zunanjega ministra dr. Voje Marinkovića in predsednika vlade g. Velje Vukičevića iz Bleda v Beograd. Pričakuje se tudi odgovor šefa demokratske stranke Ljube Davidovića na Vukičevićeve poslednje izjave.

G. Ljuba Davidović se jezi na predsednika vlade največ radi tega, ker je g. Vukičević o njem govoril v zasmehljivem tonu. Radi tega se pričakuje, da bo govor Ljube Davidovića zelo oster. Včeraj je g. Davidović sprejel novinarje in jim, na njihovo vprašanje, kaj da misli narediti radi izjav g. Velje Vukičevića, odgovoril:

»G. Velja Vukičević je v zadnjem času povedal toliko nesmiselnosti in nemunosti, da na njegove izjave sploh ni treba odgovarjati. Sicer pa bom šele pozneje določil mesto, kjer bom na izpade predsednika vlade odgovoril.«

PRVI PREGLED VLOŽENIH LIST.

Beograd, 18. avg. Kakor se doznava, je bilo v posameznih volilnih okrajih vloženih po 7 do 12 kandidatnih list. V sarajevskem volilnem okraju je 7 list, v zagrebški mokraju 12, v mestu Zagrebu 7, v osješkem okraju 12, v požeškem 11, v subotičkem 11, v tuzlanskem 12 in v severni Dalmaciji 7.

ČAST NAŠIM MORNARJEM.

London, 18. avgusta. V Porthmouthu se vežba več jugoslovenskih pomorskih častnikov in mornarjev. Vadijo se v upravljanju podmornikov. Angleški mornariški krogi so izjavili, da so ti Jugosloveni najboljše tuje moštvo. Pomorski strokovnjaki so posebno naglasili, da se je jugoslovenskim častnikom in moštvo komaj po preteku enega tedna že lahko izročilo samostojno vodstvo podmornikov. Na manevrih, ki so bili nalašč za to prirejeni, so pokazali Jugosloveni odlične rezultate.

SACCO IN VANZETTI.

Boston, 18. avgusta. Včerajšnji obrambeni govor branitelja Sacca in Vanzetti-ja pred vrhovnim sodiščem se je pretvoril v težko obtožbo proti glavnemu sodniku obeh obsojencev, ki mu je branitelj dokazal, da je med razpravo spremenil zapisnik na škodo obtoženec.

